

Testy ewaluacyjne

Test I

Pozytywizm. Realizm i naturalizm

Wersja A

1. W koncepcji pozytywizmu Auguste'a Comte'a przymiotnik „pozytywny” oznaczał:

- A. szlachetny, dobry, uczciwy.
- B. relatywny, ambiwalentny, możliwy.
- C. rzeczowy, ścisły, praktyczny.
- D. przystępny, łatwy, zrozumiały.

2. Napisz przy poprawnych odpowiedziach T (tak) oraz N (nie) przy błędnych.

Filozoficzne fundamenty pozytywizmu opierały się na następujących założeniach:

1.	Należy dążyć do wiedzy pewnej, takiej, jakiej dostarczają nauki przyrodnicze.	
2.	Świat jest idealnym dziełem Boga.	
3.	Świat ludzki należy do świata przyrody.	
4.	Zarówno świat przyrody, jak i społeczeństwa podlegają ewolucji.	
5.	Świat z zasady jest niepoznawalny, a rozum może przeniknąć jedynie jego cząstkę.	
6.	Różne instytucje społeczne są ze sobą związane tak jak różne części jednego organizmu.	
7.	Szczęście jednostki jest ściśle związane ze szczęściem ogółu.	

3. Określ, do kogo zwraca się podmiot liryczny wiersza Adama Asnyka i co chce mu przekazać w cytowanym fragmencie.

Daremne żale – próżny trud,
Bezsilne złożeńca!
Przeżytych kształtów żaden cud
Nie wróci do istnienia.

.....
.....

4. Wskaż cytaty z *Nad Niemnem* będący przykładem języka ezopowego.

- A. „Hej! gorączką i burzą przeleciały im te dwa lata!”
- B. „Najognistszym z braci Korczyńskich był najstarszy, Andrzej”.
- C. „W myśli swej Korczyński przeznaczał ojczysty Korczyn najmłodszemu ze swych dzieci [...]”.
- D. „Mieszkańcy tej wsi mieli kiedyś pergaminy i przywileje szlacheckie, ale przez zbieg okoliczności różnych utracili je od dość dawna [...]”.

5. Zacytowany fragment pochodzi z *Nad Niemnem* i odnosi się do głównej bohaterki Justyny. O jakim wydarzeniu historycznym jest tu mowa i jakie motywy o tym informują?

Dziecko czasu, ciągnącego się pasmem ciężkim i szarym, najdalszym wspomnieniem nie sięgała ona żadnej z tych ognistych i strzelistych chwil, które serca, nawet maluczkich, obejmują pożarem i rzucają w górę.

.....
.....
.....
.....

6. Poniższe zdania odnoszą się do powieści historycznych Henryka Sienkiewicza. Napisz T (tak), jeśli informacja jest prawdziwa, oraz N (nie), jeśli jest błędna.

1.	Dla Sienkiewicza ważne było pokazanie człowieka dawnych czasów i jego sposobu myślenia.	
2.	Autor dążył do absolutnej zgodności z historią.	
3.	Krytykowano je za jednostronność w komentowaniu obrazów polskiej historii.	

4.	Cenione były za doskonały język i wspaniałe kreacje postaci.	
5.	Akcja rozgrywa się na tle wydarzeń historycznych, jednak nie mają one większego wpływu na losy bohaterów.	
6.	Autor stosuje archaizację językową.	

7. Które zdanie pod względem składni jest typowe dla stylu urzędowego?

- A. Śledztwo zostało umorzona w dniu 21 czerwca 2012 roku.
 B. Policjanci postanowili zakończyć śledztwo 21 czerwca 2012 roku.
 C. 21 czerwca 2012 roku policja z przykrością zamknęła śledztwo.
 D. 21 czerwca 2012 roku policjanci stwierdzili, że niestety trzeba zamknąć śledztwo.

8. Które cechy są typowe dla stylu urzędowego? Postaw przy nich znak „+”.

1.	kategoryczność sformułowań	
2.	kolokwializmy	
3.	bezosobowość i brak emocjonalności	
4.	konstrukcje rozwlekłe	

9. Wyjaśnij jednym zdaniem termin „praca organiczna”.

.....

10. Napisz T (tak), jeśli informacja jest prawdziwa, oraz N (nie), jeśli jest błędna.

Postulat emancypacji kobiet:

1.	krytykuje Orzeszkowa w artykule <i>Kilka słów o kobietach</i> .	
2.	w XIX w. oznaczał walkę o lepszą pozycję kobiety w społeczeństwie.	
3.	wpłynął na kreację bohaterów <i>Lalki</i> , w tym bohatera tytułowego.	
4.	miał ścisły związek z filozofią utylitaryzmu J.S. Milla.	

11. Uzupełnij i dokończ poniższe zdanie.

Funkcję sokoła w *Kamizelce* Bolesława Prusa pełni, ponieważ

* 12. Podkreśl tytuły utworów, które są nowelami.

- Bolesław Prus, *Antek*
- Bolesław Prus, *Omyłka*
- Bolesław Prus, *Katarynka*
- Bolesław Prus, *Emancypantki*
- Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*
- Eliza Orzeszkowa, *Marta*
- Eliza Orzeszkowa, *Dobra pani*

13. *Wieża paryska* Bolesława Prusa to przykład:

- A. reportażu.
 B. felietonu.
 C. kroniki.
 D. artykułu.

14. Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Cechy stylu dziennikarskiego (informacji prasowej) to:

- a) dążenie do skrótowości,
 b) słownictwo wartościujące i oceniające,
 c) brak ocen i komentarzy,
 d) liczne środki stylistyczne,
 e) dominacja funkcji informatywnej.

15. Określ, jaki styl językowy reprezentuje każdy z tekstów, z których pochodzą fragmenty.

<p>Tekst 1</p> <p>Rowerzysta przedstawia swoją wersję wydarzeń. Zgłasza się na komendę wydziału ruchu drogowego przy ul. Waliców 15. Opowiada policjantowi, co wydarzyło się rankiem, próbuje przekazać nagrany na płycie film. Policjant informuje, że musi zabezpieczyć do sprawy sądowej kamerę wraz z oryginalnym nagraniem [...].</p> <p>Próbujemy ustalić tożsamość policjanta. Pomagają nam pracownicy zespołu prasowego stołecznej komendy policji. Co usłyszeliśmy? – Żaden z policjantów nie potwierdza relacji z takiego zdarzenia, w którym rowerzysta został odesłany z kwitkiem.</p> <p style="text-align: right;">www.gazeta.pl</p>	<p>Tekst 2</p> <p>W Warszawie, na ul. Jagiellońskiej doszło do poważnego wypadku. Ciężarówka zderzyła się z samochodem osobowym. Jak podaje TVN24, kierowca auta zmarł na miejscu.</p> <p style="text-align: right;">www.gazeta.pl</p>
Styl	Styl

16. Wskaż cechy typowe dla utworów realistycznych i cechy typowe dla utworów naturalistycznych. Wpisz odpowiednio R (realizm) lub N (naturalizm).

1.	Pisarz dąży do ukazania syntetycznego obrazu świata.	
2.	Bohaterowie ukazani są jako postacie pełnowymiarowe, z uwzględnieniem ich życia wewnętrznego.	
3.	Utwór zawiera szczegółową analizę wycinka rzeczywistości.	
4.	Pokazane są niezmiennie prawa natury, działające także w świecie ludzkim.	

17. Połącz tytuły z nazwiskami twórców. Obok każdego nazwiska napisz właściwy numer utworu.

A. Stendhal –	1. <i>Klub Pickwicka</i>
B. Charles Dickens –	2. <i>Wojna i pokój</i>
C. Lew Tołstoj –	3. <i>Szlacheckie gniazdo</i>
D. Iwan Turgieniew –	4. <i>Czerwone i czarne</i>
	5. <i>Martwe dusze</i>

* 18. Krótko (1–2 zdania) wyjaśnij, jak teoria determinizmu wpłynęła na koncepcję tytułowej bohaterki *Nany Zoli*.

.....

* 19. Wskaż bohaterkę, która żyje w iluzorycznym świecie swoich marzeń i ponosi z tego powodu klęskę.

- A. prezesowa Zasławska
- B. Helena Stawska
- C. Nana
- D. Emma Bovary

* 20. Technika punktów widzenia stosowana przez Émile'a Zolę polega na tym, że:

- A. narrator wszechwiedzący prezentuje własny punkt widzenia rzeczywistości.
- B. czytelnik poznaje dany problem z kilku różnych, odmiennych perspektyw.
- C. w utworze jest kilku narratorów opowiadających o świecie przedstawionym.
- D. narrator stara się prezentować rzeczywistość w sposób całkowicie obiektywny.

21. Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Stanisław Wokulski przeżywa kryzys tożsamości, ponieważ:

- a) czuje się nieakceptowany przez arystokrację;
- b) żyje na skrzyżowaniu różnych warstw społecznych;
- c) łączy w sobie cechy racjonalisty i romantyka;
- d) jest nierozumiany przez otoczenie i wyalienowany;
- e) miłość, której doświadcza bohater, jest zarazem piękna i destrukcyjna.

22. Co sprawia, że sklep Wokulskiego stanowi centrum powieściowej przestrzeni?

- A. Jest to wspaniały sklep, na który pracowało kilka pokoleń Minclów.
- B. Sklep zapewnił Wokulskiemu dostatek i wysoką pozycję społeczną.
- C. To właśnie z powodu tego sklepu Izabela odrzuca Wokulskiego.
- D. Spotykają się tu ludzie z różnych warstw społecznych i środowisk.

23. Przykładem socjolektu jest:

- A. XVII-wieczna polszczyzna.
- B. artystyczny styl Orzeszkowej.
- C. grypsera więzienna.
- D. styl naukowy.

24. Krótko (1–2 zdania) wyjaśnij, jaką rolę odegrał śledczy Porfiry w drodze Rodiona Raskolnikowa do odrodzenia duchowego.

.....

25. Scharakteryzuj Izabelę Łęcką, aby wykazać złożoność i niejednoznaczność tej postaci. Zwróć uwagę na sposoby kreowania bohaterki w utworze Prusa.